

Miljöförvaltningen  
**Tjänsteskrivelse till Miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Datum:  
2023-11-06

Diarienummer:  
MHN-2023-00432

Handläggare:  
Marie Nilsson

## Yttrande över ändrad ansökan om tillstånd för vattenverksamhet utfyllnad och schaktning inom våtmarksområde södra Gunsta, Funbo-Bärby 10:87 m.fl. (dnr Ecos 2021-1942)

### Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** överlämna yttrande daterat 29 november 2023 till mark-och miljödomstolen.

### Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har fått möjlighet att yttra sig till mark- och miljödomstolen över ansökan om tillstånd för vattenverksamhet i södra Gunsta. Remissen utgörs av Uppsala kommuns (sökande) ändrade ansökan. Ärendet inkom till nämnden ursprungligen 2021 och sedan dessa har nämnden och andra remissinstanser lämnat synpunkter i två omgångar. Till följd av inkomna synpunkter har nu sökanden väsentligt ändrat sin ansökan till att omfatta endast ett mindre område, det område där detaljplaneringen i princip är klar. Sökanden planerar att söka nya tillstånd för resterande ytor i takt med att utbyggnaden av området detaljplaneras.

### Beredning

Ärendet har beretts på förvaltningen. Ärendet har inga konsekvenser sett ur perspektiven för barn, jämställdhet eller näringsliv

## Föredragning

### *Prövningsprocessen*

Uppsala kommun (sökande) har ansökt om tillstånd till vattenverksamhet gällande utfyllnad, schakt och sprängning inom våtmarker i samband med exploatering i Södra Gunsta.

Ansökan kom in till mark- och miljödomstolen under hösten 2021, därefter skickades ärendet direkt på remiss till miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) för yttrande. Någon kompletteringsomgång av tillståndsansökan genomfördes inte. Nämnden yttrade sig den 15 december 2021 över ansökan som helhet och 28 april 2022 över sökandes bemötande på nämndens synpunkter. Nu har sökanden ändrat sin ansökan väsentligt till att endast omfatta den norra delen där detaljplaneringen i princip är klar och planen förväntas antas i början av 2024. Domstolen har nu förelagt nämnden att återigen yttra sig över ansökan som helhet. Yttrande ska ha inkommit till domstolen senast den 30 november 2023.

### *Yttrande över ändrad tillståndsansökan*

Sökande anger att skälen till att ansökan ändrats är främst den långa utbyggnadstiden, området planeras vara klart ca 2040. Detta gör att det i dagsläget är svårt att bedöma kommande behov av vattenverksamhet samt vilka miljökonsekvenserna kan bli eftersom planläggningen av området inte har påbörjats. Området som omfattas av den här ansökan är den norra delen kallad Etapp 2:2.

Eftersom det är en ny ansökan har sökande inte bemött nämndens synpunkter från april 2022. Miljökonsekvensbeskrivning, tekniska beskrivning och dagvattenutredning har ändrats för att endast omfatta det nu aktuella området. Övrigt underlagsmaterial såsom naturvärdesinventering, fågelinventering, våtmarksinventering med flera motsvarar underlagen från tidigare remisser.

### *Nämndens tidigare synpunkter*

I och med att den största delen av det område som den ursprungliga ansökan omfattade nu faller bort har några av nämndens tidigare synpunkter blivit inaktuella:

- Det finns inga våtmarker med naturvärdesklass 2 eller 3 inom Etapp 2:2 varför det inte är relevant att kräva att dessa ska bevaras.
- Dagvattensystemet för Etapp 2:2 är tillräckligt väl beskrivet

### *Kvarstående synpunkt: Buller*

Sökanden uppger i miljökonsekvensbeskrivningen att naturvårdsverkets allmänna råd för byggbuller ska följas, att det inte finns bostäder inom närområdet och att bullerstörning till följd av vattenverksamheten främst kommer uppstå under en begränsad tid då sprängning, schakt- och utfyllnadsarbeten sker. Utöver att följa de allmänna råden har sökanden inte ansett att ytterligare försiktighetsåtgärder behövs. Förvaltningen anser inte att det är tillräckligt eftersom vattenverksamheten är en förutsättning för att byggandet ska kunna ske, vilket sökanden påpekar på flera ställen i materialet, och byggtiden uppges pågå till 2040, vilket inte kan anses som en begränsad tid. Förvaltningen anser därför att sökande inte kan bortse från de bullerstörningar för omgivande miljö som kan uppstå under byggnationstiden till följd

av vattenverksamheten. Kompensations- och skyddsåtgärder ska följaktligen omfatta hela byggtiden.

De planerade kompensationsåtgärderna för vattenverksamheten innebär bland annat att buller uppstår och att skog behöver avverkas. Förvaltningen saknar en beskrivning av hur byggbuller och buller från sprängningar kan påverka naturmiljö och djurliv. Det finns inte heller angivet något om lämpliga tidpunkter på året för sprängarbeten. Nämnden efterfrågade i tidigare yttrande en riskbedömning för buller, någon sådan riskbedömning har inte gjorts och synpunkten kvarstår. Förvaltningen anser inte att det är tillräckligt att endast ange att gällande allmänna råd ska efterföljas.

#### *Kvarstående synpunkt: Skogsavverkning*

Sökande skriver på flera ställen i miljökonsekvensbeskrivningen och i tidigare bemötande att all avverkning i samband med vattenverksamheten ska göras utanför fåglarnas häckningsperiod. Nämnden efterfrågade i tidigare yttrande en riskbedömning över hur mycket övrig skog som ska avverkas inom exploateringsområdet och vad som gäller i samband med det. Någon sådan riskbedömning har inte gjorts och synpunkten kvarstår. Förvaltningen anser att ansökan ska kompletteras med en riskbedömning och vilken naturhänsyn som ska tas vid avverkning av övrig skog som blir en följd av vattenverksamheten.

#### *Ny synpunkt: Dagvatten*

I miljökonsekvensbeskrivningen uppges att dagvattnet från etapp 2:2 ska avledas till en dagvattendamm som ska anläggas utanför området innan vattenverksamheten påbörjas. Vidare anges att tillfälliga dagvattenlösningar ska tillämpas för hantering av dagvattnet från området till dammen tills dess att de permanenta lokala anläggningarna för fördröjning och reningen inom kvarters- och gatumark är utbyggda. Det saknas uppgifter om vilka dessa tillfälliga lösningar är.

För att förstå hur dagvattensystemet ska fungera både under och efter byggtiden behöver sökanden beskriva system och åtgärder. Eftersom byggtiden uppges pågå fram till 2040 är det rimligt att det finns ett fungerande system så att både yt- och grundvattenrecipienter skyddas. Förvaltningen anser därför att ansökan ska kompletteras med uppgifter om vilka tillfälliga lösningar som planeras.

#### *Ny synpunkt: Kompensationsåtgärder*

Enligt ansökan kommer alla våtmarker (nr 22, 24, 27 och 28) inom området att försvinna utom en (nr 21) som till viss del påverkas men även förstärks och förbättras. Den totala ytan av våtmarksförlust anges till 1,17 ha men eftersom våtmarkerna enligt inventeringen saknar höga naturvärden och att nr 21 kommer att förstärkas anser sökanden att dessa åtgärder är tillräckliga. Ingen kompensation för förlorad våtmarksareal planeras.

Miljöbalkens bestämmelser innebär ett obligatoriskt krav på kompensation i de fall det finns risk för kvarstående skada när åtgärder för att undvika, minimera, skydda och återställa har vidtagits så långt det är möjligt. En rimlighetsavvägning ska göras i det enskilda fallet, enligt 16 kap 9 § MB.

Förvaltningen anser att våtmarker fyller en större funktion i naturen och har stor betydelse både för biologisk mångfald och för flödesutjämning och vattenrening. Den rimlighetsavvägning sökande utfört baserar sig främst på naturvärdesinventeringen. Flödesutjämningen ska i framtiden regleras via dagvattendammar. Förvaltningen anser inte att rimlighetsavvägningen är tillräckligt motiverad och anser att ansökan ska kompletteras med en tydligare motivering till att våtmarksarealen inte behöver kompenseras.

### **Ekonomiska konsekvenser**

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

### **Beslutsunderlag**

- Tjänsteskrivelse daterad 6 november 2023
- Bilaga 1, Förslag till yttrande
- Bilaga 2, Karta över Etapp 2:2
- Bilaga 3, Nämndens förra yttrande i ärendet, daterat 2022-04-19 som omfattade hela exploateringsområdet

Miljöförvaltningen

Monica Petterson  
Tf. förvaltningsdirektör

Miljö- och hälsoskyddsämnden

**Yttrande**Handläggare:  
Marie Nilsson

## **Yttrande över ändrad ansökan om tillstånd för vattenverksamhet utfyllnad och schaktning inom våtmarksområde södra Gunsta, Funbo-Bärby 10:87 mfl**

Remiss från Mark- och miljödomstolen, Mål nr. M943-21. Remisstid: 30 november 2023.

Miljö- och hälsoskyddsämnden (nämnden) lämnar nedan sina synpunkter på Uppsala kommuns (sökande) ändrade ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, utfyllnad och schaktning inom våtmarksområde södra Gunsta.

### **Buller**

Sökanden uppger i miljökonsekvensbeskrivningen att naturvårdsverkets allmänna råd för byggbuller ska följas, att det inte finns bostäder inom närområdet och att bullerstörning till följd av vattenverksamheten främst kommer uppstå under en begränsad tid då sprängning, schakt- och utfyllnadsarbeten sker. På flera ställen anger sökanden att vattenverksamheten är en förutsättning för att byggandet ska kunna ske.

Nämnden håller med om att vattenverksamheten är en förutsättning för efterföljande byggnationer. Nämnden anser därför att störningar för omgivande miljö som kan uppstå vid byggnationstiden är en följd av vattenverksamheten. Nämnden anser att kompensations- och skyddsåtgärder ska omfatta hela byggtiden. Nämnden anser vidare att perioden för bullerstörningar till följd av vattenverksamheten, sprängning, schakt- och utfyllnadsarbeten inte är att anses som kort eftersom byggtiden anges fram till 2040.

Nämnden efterfrågade i tidigare yttrande en riskbedömning för buller. Nämnden anser inte att det är tillräckligt att hänvisa till gällande allmänna råd utan vidhåller att ansökan ska kompletteras med en riskbedömning för buller.

## Avverkning

Sökande skriver i underlagsmaterialet att all avverkning i samband med vattenverksamheten ska göras utanför fåglarnas häckningsperiod. Nämnden efterfrågade i tidigare yttrande en riskbedömning över hur mycket övrig skog som ska avverkas inom exploateringsområdet och vad som gäller i samband med det. Nämnden vidhåller att ansökan ska kompletteras med en riskbedömning och vilken naturhänsyn som ska tas vid avverkning av övrig skog som blir en följd av vattenverksamheten.

## Dagvatten

I miljökonsekvensbeskrivningen uppges att dagvattnet från etapp 2:2 ska avledas till en dagvattendamm som ska anläggas utanför området innan vattenverksamheten påbörjas. Vidare anges att tillfälliga dagvattenlösningar ska tillämpas för hantering av dagvattnet från området till dammen tills dess att de permanenta lokala anläggningarna för fördröjning och reningen inom kvarters- och gatumark är utbyggda. Det saknas uppgifter om vilka dessa tillfälliga lösningar är.

För att förstå hur dagvattensystemet ska fungera både under och efter byggtiden behöver sökanden beskriva system och åtgärder. Eftersom byggtiden planeras pågå fram till 2040 är det rimligt att det finns ett fungerande system så att både yt- och grundvattenrecipienter skyddas. Nämnden anser därför att ansökan ska kompletteras med uppgifter om vilka tillfälliga lösningar som planeras.

## Kompensationsåtgärder

Enligt ansökan kommer alla våtmarker (nr 22, 24, 27 och 28) inom området att försvinna utom en (nr 21) som till viss del påverkas men även förstärks och förbättras. Den totala ytan av våtmarksförlust anges till 1,17 ha men eftersom våtmarkerna enligt inventeringen saknar höga naturvärden och att nr 21 kommer att förstärkas anser sökanden att dessa åtgärder är tillräckliga. Ingen kompensation för förlorad våtmarksareal planeras.

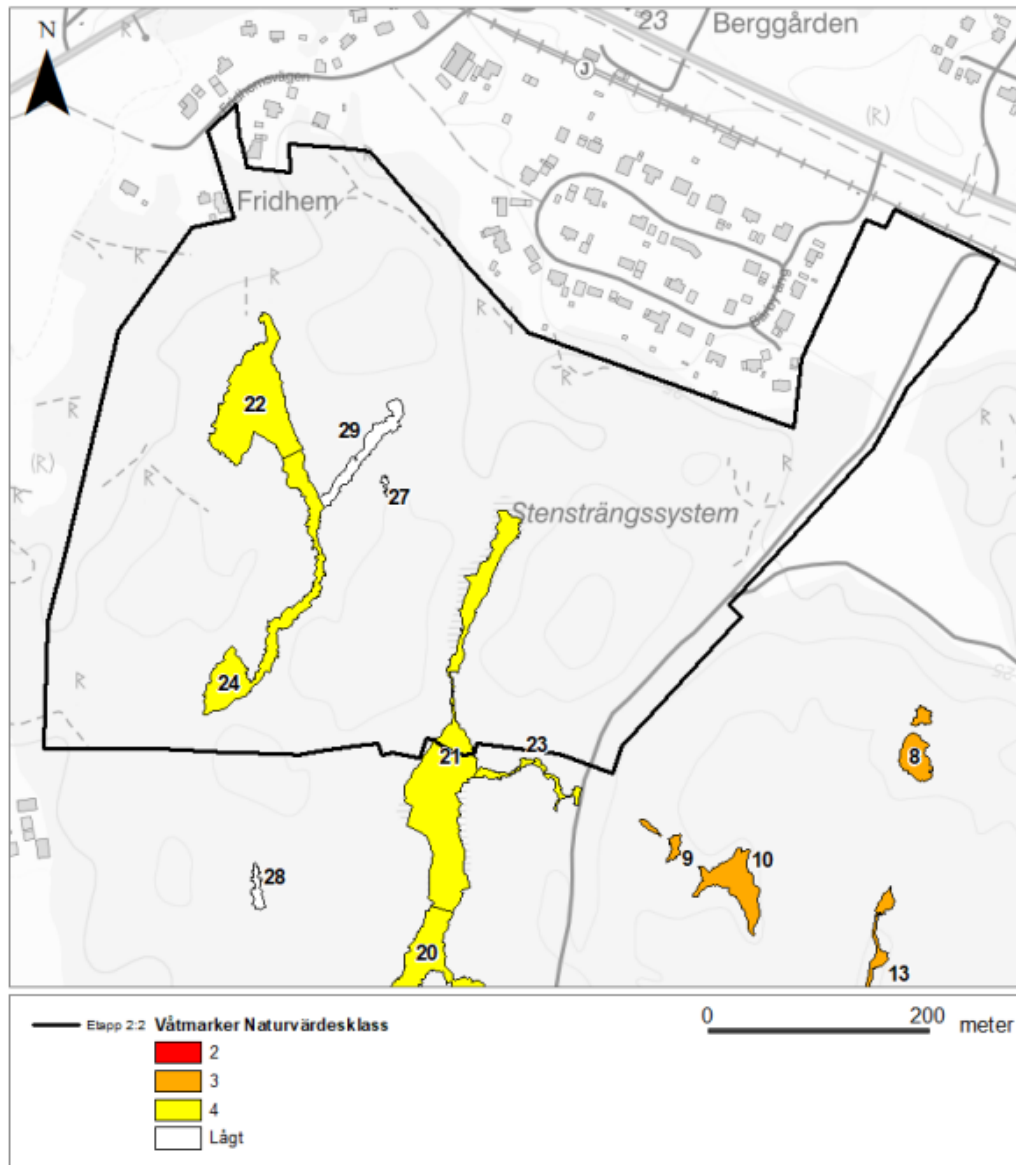
Nämnden anser att våtmarker fyller en stor funktion i naturen och har stor betydelse både för biologisk mångfald och för flödesutjämning och vattenrening. Den rimlighetsavvägning sökande utfört baserar sig främst på naturvärdesinventeringen. Flödesutjämningen ska i framtiden regleras via dagvattendammar. Nämnden anser inte att rimlighetsavvägningen är tillräckligt motiverad och anser att ansökan ska kompletteras med en tydligare motivering till att våtmarksarealen inte behöver kompenseras.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström  
ordförande

Susanna Nordström  
nämndsekreterare

## Bilaga 1 Karta över etapp 2:2 med våtmarker



**Figur 5:** Våtmarkernas naturvärdesklasser. Numreringen av våtmarkerna är samma som har använts i naturvärdesinventeringen.

**Tabell 1.** Naturvärdesklass och våtmarkstyp för respektive våtmark inom etapp 2:2.

Våtmark nummer	Naturvärdesklass	Våtmarkstyp
21	4	Lövsumpskog, dike och fuktstråk
22	4	Björksumpskog, fattigkärr
24	4	Fuktstråk, sumpskog
27	Lågt	Lövsumpskog
29	Lågt	Fuktstråk

Datum:  
2022-04-27Diarienummer:  
2021-1942Nacka tingsrätt, mark-och miljödomstolen, avdelning 3  
Box 69  
131 07 Nackavia e-post: [mmd.nacka.avdelning3@dom.se](mailto:mmd.nacka.avdelning3@dom.se)

## Yttrande över ansökan om tillstånd för vattenverksamhet utfyllnad och schaktning inom våtmarksområde södra Gunsta, Funbo- Bärby 10:87 mfl

Remiss från Mark- och miljödomstolen, Mål nr. M943-21. Remisstid: 28 april 2022

### Yttrande

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) lämnar nedan sina synpunkter på Uppsala kommuns (sökande) bemötande gällande nämndens tidigare yttrande över ansökan om tillstånd för vattenverksamhet, utfyllnad och schaktning inom våtmarksområde södra Gunsta. Numren i nedanstående text hänvisar till numreringen i den remitterade handlingen (daterad 2022-02-09).

#### *Alternativredovisning*

32. Sökande skriver att ytterligare anpassningar endast är möjligt i områden där detaljplanering ännu inte påbörjats. Nämnden tolkar det som om sökande föregår domstolens avgörande och gått fram med detaljplaner som kan påverka vattenverksamheten innan dom meddelats och vunnit laga kraft. Nämnden menar att påbörjad detaljplanering inte utgör skäl till att fler våtmarker inte kan bevaras.

Nämnden anser inte att det tillräckligt tydligt framgår i ansökan vilka anpassningar av den planerade bebyggelsen som gjorts för att bevara våtmarksmiljöerna och de naturvärden som är relaterade till dem. Nämnden vidhåller att ansökan ska kompletteras med ett alternativ där fler våtmarker med naturvärdesklass 2 och 3, inklusive deras påverkansområden bevaras. Nämnden anser att våtmarker med naturvärdesklass 2 och 3 inte bör exploateras med tanke på våtmarkers funktion för biologisk mångfald och minskad klimatpåverkan.

#### *Miljökonsekvensbeskrivning*

33. Nämnden anser inte att sökandes bemötande besvarar nämndens efterfrågan på



en tydligare beskrivning eftersom det står olika saker om dagvattenhanteringen på olika ställen i underlaget. Nämnden noterar att grundvattennivåer ska mätas men saknar beskrivning av hur grundvattenförändringar på grund av exploateringen ska hanteras. Nämnden efterfrågar en helhetsbild av hur dagvattensystemet ska fungera.

#### *Kompensations- och skyddsåtgärder*

34. De planerade kompensationsåtgärderna för vattenverksamheten innebär bland annat att buller uppstår och att skog behöver avverkas. Nämnden saknar en beskrivning av hur byggbuller och buller från sprängningar kan påverka naturmiljö och djurliv. Det finns inte heller angivet något om lämpliga tidpunkter på året för sprängarbeten. Sökande skriver på flera ställen i sitt bemötande att all avverkning i samband med vattenverksamheten ska göras utanför fåglarnas häckningsperiod. Nämnden efterfrågar en riskbedömning för buller inklusive skyddsåtgärder samt hur mycket övrig skog som ska avverkas inom exploateringsområdet och vad som gäller i samband med det.

35. Sökande uppger att bebyggelsegränsen har justerats så att båda våtmarkerna inklusive tillrinningsområden hamnar utför gränsen. Nämnden tycker inte att det utifrån materialet går att dra slutsatsen att ingen påverkan kommer att ske på dessa våtmarker, i synnerhet som en av dem bara ligger 15 m från bebyggelsegränsen. Nämnden efterfrågar en tydligare beskrivning av hur de åtgärder som förslås gör att våtmarkerna skyddas från negativ påverkan.

36. Sökande har beskrivit delar av dagvattenhanteringen på olika ställen i sin skrivelse, men nämnden saknar fortfarande en detaljerad helhetsbild av hur det planerade dagvattensystemet ska fungera. Nämnden anser inte att sökande givit en klar och tydlig beskrivning över det kommande dagvattensystemet där det framgår att dagvattnet når en tillräcklig reningsgrad.

38. Sökande skriver att de förslag till kompensationsåtgärder som tagits fram har utformats för att motsvara den förlust av våtmarker som utbyggnadsförslaget innebär. Sökande beskriver att flera små våtmarker kommer att ersättas med några få stora och att en ny våtmark utanför projektområdet föreslås som en åtgärd. Ytmässigt stämmer det att kompensationsåtgärderna motsvarar förlusten. Nämnden anser dock att det kan medföra negativa konsekvenser för naturvärden, djurliv och deras spridningsmöjligheter när många små våtmarker ersätts med några få stora. Konsekvenserna behöver förtydligas i underlaget. Nämnden efterfrågar en beskrivning av vilka konsekvenser denna omstrukturering från många små våtmarker till några få större kan få, och anser att anläggandet av den nya våtmarken ska ingå i tillståndsansökan.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden



Klara Ellström  
ordförande



Josefin Lindström  
nämndsekreterare